

**Controleprotocol voor de accountantscontrole
van de jaarrekening 2023**

Inleiding

Bij besluit van 14 mei 2020 heeft de gemeenteraad aan RSM opdracht verstrekt de accountantscontrole voor de boekjaren 2020 t/m 2023, als bedoeld in art 213 Gemeentewet (GW), voor de gemeente Voerendaal uit te voeren. Ter voorbereiding en ondersteuning op de uitvoering van de accountantscontrole moet de gemeenteraad echter nog een aantal zaken nader regelen, hetgeen op hoofdlijnen in dit controleprotocol plaatsvindt.

Het controleprotocol is van toepassing op het verantwoordingsjaar 2023. In de afgelopen jaren zijn geen significante ontwikkelingen geweest die bijstelling van het controleprotocol noodzakelijk maakten. De ontwikkelingen met betrekking tot de rechtmatigheid zijn verder toegelicht in dit controleprotocol.

Object van controle is de jaarrekening van de gemeente Voerendaal en daarmee tevens het financieel beheer over het jaar zoals uitgeoefend door of namens het college.

1. Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Voerendaal. De raad kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover dit uitgaat boven de wettelijke minimumeisen.

2. Wettelijk kader

Art. 213 (GW) schrijft voor dat de gemeenteraad de accountant aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in art. 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een accountantsverslag.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Tevens zal in de opdrachtverstrekking duidelijk aangegeven moeten worden welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole zal zijn.

De gemeenteraad heeft op 14 december 2023 de verordening ex art. 213 GW (de Controleverordening) voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Voerendaal vastgesteld. Met dit controleprotocol inclusief het normenkader stelt de gemeenteraad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het komende controlejaar, zijnde 2023.

3. Uitgangspunten voor de controle (getrouwheid)

Zoals in art. 213 GW is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening, uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant, gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva en de rechtmatigheidsverantwoording;

- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 GW (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels, die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van art. 213 lid 6 GW evenals de meest recente Kadernota Rechtmatigheid, de adviezen van de Commissie BBV alsmede de NV COS (Nadere voorschriften controle- en overige standaarden) uitgegeven door NBA, bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen”.

4. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant accepteert in de uitvoering van de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyses, vastgestelde toleranties, deelwaarnemingen (al dan niet statistisch) en extrapolaties.

In het Bado zijn minimeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. De minimeisen zijn:

<i>Goedkeuringstolerantie</i>	<i>Strekking controleverklaring:</i>			
	<i>Goedkeurend</i>	<i>Beperking</i>	<i>Oordeel-onthouding</i>	<i>Afkeurend</i>
<i>Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)</i>	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
<i>Onzekerheden in de controle (% van de lasten)</i>	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Naast bovenstaande kwantitatieve beoordeling zal de accountant ook altijd nog een meer kwalitatieve beoordeling hanteren: het zogenoemde “professional judgement” van de accountant met betrekking tot de weging van fouten en onzekerheden.

Op basis van de primaire begroting 2023 van de gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van maximaal € 325.440 en een totaal aan onzekerheden van maximaal € 976.320 de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

De definitie van de goedkeuringstolerantie is:

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed.

De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming ofwel de strekking van de af te

geven controleverklaring. Naast de goedkeuringstoleranties wordt onderkend de rapporteringstolerantie. Deze kan als volgt worden gedefinieerd:

***De rapporteringstolerantie(s)** is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreider accountantsverslag. De rapporteringstoleranties kunnen zich verder toespitsen op die elementen die de raad specifiek nader terug wil zien, zonder dat dit de controletoleranties zelf beïnvloedt.*

Ten aanzien van de rapporteringstolerantie zal de accountant aan de raad gespecificeerd rapporteren over de geconstateerde fouten en onzekerheden die per programma dezelfde omvang hebben als de hiervoor genoemde percentages voor de goedkeuringstoleranties (fouten > 1% en onzekerheden > 3% van het budget per programma), echter alleen voor zover de afzonderlijke afwijkingen een absoluut bedrag van € 25.000 te boven gaan.

5. Begrip rechtmatigheid en de rechtmatigheidscriteria

Onder rechtmatigheid wordt in het kader van de accountantscontrole verstaan dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen dat zij in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen de volgende rechtmatigheidscriteria worden onderkend:

1. het begrotingscriterium;
2. het misbruik en oneigenlijk gebruikcriterium (M&O);
3. het voorwaardencriterium;
4. het calculatiecriterium;
5. het valuteringscriterium;
6. het adresseringscriterium;
7. het volledigheidscriterium;
8. het aanvaardbaarheidscriterium en
9. het leveringscriterium.

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt al aandacht besteed aan de criteria vier tot en met negen. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal extra aandacht moeten worden besteed aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

- Het begrotingscriterium;
- Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O);
- Het voorwaardencriterium;

In afwijking van voorgaande jaren geeft het college vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording af. Hiermee legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de rechtmatigheid van het financieel beheer. Deze rechtmatigheidsverantwoording heeft enkel betrekking op het begrotingscriterium, het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium en het voorwaardencriterium. De accountant besteedt in zijn controle nog steeds aandacht aan de rechtmatigheid van het financieel beheer, maar hanteert hier als uitgangspunt de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

Het college hanteert voor de rechtmatigheidsverantwoording de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen. Deze zijn gelijk aan de controletoleranties van de accountant. De raad heeft de verantwoordingsgrens vastgesteld op 1% van de totale lasten en de rapportagegrens op € 25.000.

Het begrotingscriterium

Volgens de financiële verordening van de gemeente Voerendaal (ex art. 212 GW) mogen de lasten van producten niet dusdanig worden overschreden dat de realisatie van andere producten binnen hetzelfde programma onder druk komt te staan. Compensatie binnen hetzelfde programma is derhalve mogelijk.

Compensatie tussen de programma's onderling of dekking van een overschrijding via de algemene dekkingsmiddelen (zoals bedoeld in BBV art. 8 lid 5) zal door de raad moeten worden goedgekeurd en dient bij voorkeur in het boekjaar te worden goedgekeurd. Begrotingsoverschrijdingen die ná het boekjaar worden goedgekeurd zijn in beginsel namelijk onrechtmatig. Vallen deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid dan hoeven deze overschrijdingen niet te worden meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

Om te voorkomen dat bij de jaarrekening ongewenste discussies ontstaat over allerlei overschreden posten zal voor de navolgende situaties eventuele afwijkingen via vaststelling van de jaarrekening worden geaccordeerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de consequenties voor diverse soorten begrotingsoverschrijdingen zoals deze zijn opgenomen op pagina 13. "Typen begrotingsoverschrijdingen".

Het betreft o.a. begrotingsafwijkingen die:

- per programma kleiner zijn dan € 25.000;
- het gevolg zijn van autonome ontwikkelingen;
- verplichte uitgaven betreffen;
- calamiteiten of volledig onvoorziene uitgaven betreffen;
- het gevolg zijn van een zogenaamde "open einde constructie" (zoals bijvoorbeeld de WMO);
- het gevolg zijn van mutaties in realisatie van de kostenverdeelstaat of
- gedekt worden door baten uit reserves die vallen onder het programma Bestuur en ondersteuning.

Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Gemeenten zullen een beleid ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik moeten hebben. M&O-maatregelen zitten verankerd in de administratieve organisatie. Het college verantwoordt zich aan de hand van verrichte verbijzonderde interne controles op de naleving van M&O.

Het voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door het college moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de (eigen) gemeentelijke regelgeving. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- de omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project;
- de heffings- en/of declaratiegrondslag;
- normbedragen (denk aan hoogte en duur);
- de bevoegdheden;
- het voeren van een administratie;
- het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken en
- aan te houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.
- recht, hoogte en duur.

De raad is op gemeentelijk niveau kadersteller en wordt geacht de norm te stellen waaraan het college moet worden getoetst. Concreet betekent dit dat door de gemeenteraad limitatief moet zijn bepaald aan welke in wet- en regelgeving vastgelegde, voor de gemeente relevante, voorwaarden het college moet toetsen.

Het rechtmatigheidscriterium in het sociaal domein

Zoals uit de meest recente kadernota rechtmatigheid op te maken valt, hebben gemeenten geen specifieke verantwoordingsplicht aan het Rijk over de (rechtmatige) besteding van de gelden op het gebied van WMO, Jeugd en participatie. De rechtmatige besteding van de gelden van de genoemde taken maken deel uit van de (horizontale) verantwoording aan de gemeenteraad door middel van de gemeentelijke jaarrekening en de accountantscontrole hierop. De kaders voor een rechtmatige besteding van de gelden binnen het sociale domein en de controle hierop is niet anders dan van andere wet- en regelgeving. Ten aanzien van de interne regelgeving geldt ook dat sec de bepalingen die betrekking hebben op het recht, de hoogte en de duur binnen de kaders vallen van de rechtmatigheidscontroles.

Daarnaast wordt vermeld dat ten aanzien van de juistheid en de volledigheid van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK door de wetgever is bepaald dat dit geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit omdat de gemeente de juistheid op persoonsniveau niet kan vaststellen doordat het CAK de eigen bijdrage conform de wet bepaalt. Dit valt derhalve buiten de reikwijdte van de rechtmatigheidsverantwoording van het college en de controle van de accountant van de gemeente.

Tot slot wordt opgemerkt dat de fouten, die de Auditdienst van de Sociale Verzekeringsbank t.a.v. de persoonsgebonden budgetten (PGB's) heeft geconstateerd bij de verstrekking van deze budgetten, doorwerken in de strekking van de rechtmatigheidsverantwoording van het college, tenzij de gemeente aanvullende controle/instrumenten heeft ingezet.

6. Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing

De accountantscontrole op de rechtmatigheidsverantwoording is limitatief gericht op:

1. De naleving van wettelijke kaders, zoals opgenomen in de kolom 'Wetgeving extern' van het Normenkader rechtmatigheid 2023. Dit uitsluitend voor zover het de financiële rechtmatigheid c.q. directe financiële beheerhandelingen betreffen of kunnen betreffen.
2. de naleving van de volgende kaders:
 - de programmabegroting;
 - de Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet
 - de Controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;
 - de overige kaders zoals opgenomen in de kolom 'Regelgeving intern' van het Normenkader rechtmatigheid 2023. Dit laatste uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

De accountant ondersteunt de gemeenteraad in haar controlerende functie. De door de accountant uit te voeren rechtmatigheidscontrole heeft daarbij als doel om vast te stellen dat de door het college afgegeven rechtmatigheidsverantwoording tot stand is gekomen in overeenstemming met de bepalingen in de wet- en regelgeving, bestaande uit externe wetgeving en gemeentelijke regelgeving. Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidscontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen.

Financiële beheershandelingen waarbij wet- en regelgeving, opgenomen in het normenkader, niet is nageleefd en waaruit financiële gevolgen voortkomen die de jaarrekening beïnvloeden, leiden tot fouten die dienen te worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Deze fouten worden gekwantificeerd door de betreffende jaarrekeningpost in geld uit te drukken op basis van de mogelijke consequenties uit regelgeving opgenomen in het normenkader.

In het kader van het voorwaarden criterium zal dat beperkt blijven tot de bepalingen recht, hoogte en duur. Alleen daar waar aan de overige bepalingen direct financiële consequenties zijn verbonden en die dus indirect recht, hoogte of duur beïnvloeden, zal kwantificering aan de orde zijn. Het niet naleven van bepalingen in wet- en regelgeving die geen financiële consequenties voor de gemeente

zullen hebben, zal geen invloed hebben op de rechtmatigheidsverantwoording en het oordeel van de accountant.

7. Communicatie en periodiek overleg

Onderstaand is de overlegstructuur in een communicatiematrix vastgelegd. Uit oogpunt van doelmatigheid heeft het de voorkeur zoveel mogelijk gesprekken te combineren.

Overleg met:	Aantal per jaar:	Toelichting:
Portefeuillehouder Financiën en Financieel management	Ca. drie	Het financieel management is voor de accountant het eerste aanspreekpunt. Er zijn drie natuurlijke momenten: het pre-audit gesprek, de bespreking van de interim-controle en van de eindejaarscontrole. Daarnaast kan naar behoefte worden gekozen voor tussentijdse voortgangsgesprekken.
Afdelingen	PM	Binnen de afdelingen zal naar behoefte, in het kader van de controle, nader overleg van toepassing zijn met de hoofden en verantwoordelijken voor de relevante primaire processen.
College van burgemeester en wethouders, vaste raadscommissie of gemeenteraad	Minimaal één	Op verzoek zal de accountant verschijnen in de vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders, de raadscommissie of de gemeenteraad. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat dit gemiddeld minimaal 1 keer per jaar is.
Auditcommissie (inclusief griffier)	Minimaal twee	De auditcommissie bestaat uit afgevaardigden van diverse fracties die ambtelijk ondersteund worden. Tussen de accountant en de auditcommissie vindt minimaal 2 keer per jaar overleg plaats ten aanzien van de wettelijke controle, te weten voor dan wel tijdens de uitvoering van de interim-controle door de accountant en na afronding van de eindejaarscontrole.

8. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden worden de volgende standaard rapportagemomenten onderkend:

Rapportage:	Tijdstip:	Inhoud:	Gericht aan:
Managementletter	De bevindingen die voortvloeien uit de interim controle worden in de managementletter opgenomen.	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), beheersing specifieke subsidiestromen evenals overige van belang zijnde onderwerpen.	College (ter inzage voor de raad en overige leden van auditcommissie)

Accountantsverslag	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Wettelijk: de vraag of inrichting van het financieel beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Daarnaast worden resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringstoleranties weergegeven en de relatie tussen de controle tolerantie ingevolge controleverordening en de feitelijke bevindingen weergegeven.	Raad
Controleverklaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Het oordeel van de accountant van de gemeenteraad over de mate waarin de gemeenterekening een getrouw beeld geeft in overeenstemming met verslaggevingsvoorschriften en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.	Raad

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht en gespecificeerd in de rechtmatigheidsverantwoording. Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in onderdeel 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het accountantsverslag. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatievoorziening.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven uitmondend in een oordeel over de jaarrekening. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Typen begrotingsoverschrijdingen

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor de rechtmatigheidsverantwoording	Onrechtmatig, en telt mee voor de rechtmatigheidsverantwoording
Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X

Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant <u>ondubbelzinnig vaststelt</u> dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.		X
Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X **)	
Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X **)	
Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen		X
Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		
Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar Geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		
Jaar van investeren Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

**) Voor dit type begrotingsoverschrijdingen doet de Commissie BBV aan gemeenteraden de aanbeveling om regels vast te leggen over de vraag of de accountant deze moet meewegen in zijn oordeel. Deze kostenoverschrijdingen zijn strikt formeel onrechtmatig. Er zijn echter verschillende situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid zijn gebleven. In overeenstemming met het Bado is het dan niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijding betreft bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden gegeven. Voorwaarde is wel dat deze kostenoverschrijdingen dan goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. Daarnaast moet de accountant in het verslag van bevindingen deze kostenoverschrijdingen, waarvan het college in de jaarrekening aan moet geven dat ze nog dienen te

worden geautoriseerd, aan de orde stellen. Wanneer de raad wel nadere regels stelt, gelden uiteraard deze nadere regels als norm voor "passend in het beleid".

Tenslotte zijn er nog de budgetafwijkingen welke weliswaar in financiële zin binnen de begroting blijven, maar waarbij zeer duidelijk is dat aanzienlijk minder prestaties zijn geleverd c.q. activiteiten zijn ontplooid dan in de financiële begroting specifiek als doelstelling was aangegeven en welke niet in de jaarrekening zijn toegelicht vormen een aparte categorie "begrotingsoverschrijdingen". Indien de accountant dit waarneemt heeft dit geen gevolgen voor de strekking van de controleverklaring. Wel zal de accountant deze waarnemingen opnemen in zijn verslag van bevindingen. Voor een nadere/ meer uitgebreide uitwerking van het begrotingscriterium wordt verwezen naar de Commissie BBV website (www.commissiebbv.nl).

Overzicht regelgeving (extern en intern) per programma

Zie bijlage normenkader rechtmatigheid 2023.